

VASÁR NAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP

Felelős szerkesztő :
TÓTHFALUSI JÓZSEF
lelkész

Társszerkesztők :
Dr. Horváth Zoltán ügyvéd, az Orsz. K. Sz. ügyvez. titkára.
Paál Gusztáv, ref. kollegiumi tanár Maros-Vásárhely. ::
S. Szabó József, ref. kollegiumi vallás-tanár Debrecen.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :
M.-Vásárhely, Szentgyörgy-u. 9. szám, ref. lelkészi hivatal

Megjelenik minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre ..... 5 K. — f.
Fél évre ..... 2 K. 50 f.
Negyed évre ..... 1 K. 25 f.
Egyes szám ára ..... 6 f.

Kiadja : Az Erdélyi Református Egyházkerület „Kálvin Szövetsége”

XI. évfolyam.

Maros-Vásárhely, 1910. november 2.

13—14. szám

Van Muyden H. rajza.

Kálvin: A keresztyén vallás rendszere c. művének írása közben.

Életem az Uré

Ézs. 48, 12; 45, 7; 55, 8.

Csendesedj el szívem, szedd össze magadat és imádkozzál Istenedhez. Te is az előtt élsz, aki előtt meghajol az ég és a föld. Parancsolata szerint futják meg pályájukat a csillagok, neki ad hálákat a mező a maga pompájában s minden ami él, az ő örökkévaló törvényeinek engedelmeskedik. Ő az Úr, a mindenható Isten, aki által minden dolgok lettek.

Megalázza magát előtte minden, ami csak a legkisebb belátással is bír. Senki sem dicsekedhetik az ő erejével és senki sem dacolhat az ő akaratával. Ő a mi Istenünk, ő teremtett bennünket és a mivel bírnak, mind az ő adománya. Előtte olyanok vagyunk, mint a semmi és az ő segedelme nélkül, nem juthatunk előre. Minden tudásunk előtte, mint a homályosság és bölcsességünk mint a gyermek beszéde. Egyedül ő tudja a jövődöket és a mi sorsunk is az ő mindenhatóságának kezeiben van. Ő szabja meg a népek életét és a szegényekkel és elhagyottakkal ő cselekszi meg, hogy jól menjen dolguk.

Ekkora mindenhatósággal szemben ellene szegüljek és csak saját belátásom szerint járjak? Ne vegyem számba az ő törvényeit, amelyeknek pedig egész világ engedelmeskedik? Pereljek vele és okosabbnak mondjam magamat nálánál, hogy én mindent jobban tudok?

Nem... nem ismerek más utat, mint amelyen ő vezet, jobbat, mint amit ő cselekszik velem. Egész szívvel megnyugszom az ő akaratán és amint az ő része vagyok külső természetemnél fogva úgy lelkem egész vágyakozásával átadom magamat neki, hogy

az én akaratom megegyezék az örök szerint isteni akaratral. Övé vagyok életemben, halálomban.

Mindenható Isten, édes jó Atyám! Te látsz engemet, számon kéred minden cselekedetemet és megitéled szívemet. Engedd, hogy szívem hozzád térjen. Segíts, hogy egészen tied lehessenek. Igazságod legyen lelkem világossága, akaratod az én életem. Amen.

W. T.

Krisztus-szobor.

*Fehér ruhádban itt állsz a szobámban
Szelid-szerényen, tán nem látna más;
Ám lelkem, hogyha szárnyat bontva indul:
Tied Uram az első pillantás!*

*S ha ott vagyok az eszmék harctüzeiben,
— Lepled kibontva —, im előttem szállsz.
Majd győztesen, vagy szárny szegetten néha,
Hogy visszatérek: csak mellettem állsz.*

*Csodás varázs az, mely szemedben lángol,
Te mégse élő, néma kis szobor.*

*Tekintetemmel, csak ha csöndes, tiszta
Itt benn a szívem: úgy találkozol.*

*— De a tiedbe kapcsolódva egyszer,
Nem hágy, nem addig bús tekintetem,
Amíg a lelkem minden gondolatját
Uram; lelkedben meg nem fürdetem!*

*Gyöngéd kezéd, — egyik szívedre zárva;
A másik, érzem, én reám mutat.*

*S hajlékony ujjaid irányát nézve:
Megláthatom az igaz utat.*

*— Vezess e kézzel, én Uram vezess el,
Amerre jártál egykor tenmagad...
A másikkal, mely szíveden pihent meg:
Az én szívem kebledre elfogadd!*

*Lábad lelép a keskeny talpazatról
S kart karba öltve, útra indulánk!
Megnépesül kicsiny szobám szavadra
S fehér világod fénye süt le ránk...*

*Lelkem leroskad, a szemem se bírja!
Immár megértetek: Ta vagy velem —
Világmegváltó Üdv, nagy Eszme,
Én testet öltött édes Istenem!*

*Uray Sándor
debreceni református lelkész.*

Leányszövetség.

*Mélyen tisztelt Közönség!
Kedves Leánytársaink!*)*

Midőn első nyilvános fellépésünk alkalomával őszinte hálaival köszönöm meg Leányszövetségünk szervező bizottsága nevében azt a jóakaró érdeklődést, amellyel első összejövetelünket megtisztelni szivesek voltak, engedjék meg, hogy röviden előadjam azokat a körülményeket, amelyek Minket a kezdeményezésre vezettek . . .

Egyik kora tavaszi vasárnap délelőtt volt. Közülünk többen a templomba voltunk. Résztvettünk szívünk szerint az Istentiszteleten, amelynek egyszerűsége mellett, annyi szent vágyódás fogta el lelkünket. A felbúgó orgonahang kíséretében oly jól esett nekünk az ének, amelynek áhitata lelkeinket fel a magasba emelte. Együtt imádkozva a gyülekezettel, mintha a földről egy egészen más világba emelkedtünk volna, s az Ur igéjének hallgatása, amely az éjszakáról szólt, amely elmúlt, a világosságról, amely elközelgetett, s arra intett, hogy vessük el a sötétség cselekedeteit, öltözzünk tehát világossághoz illendő öltözetbe: öltözzük fel az Ur Jézus Krisztust! — egészen megragadta figyelmünket.

Más esetben megismertük az igazi keresztény élet bájos jellemvonásait: a jóságot, szelidséget, alázatosságot, ártatlanságot, szeretetet, békességtűrést, megbocsátást, amelynek követése ujjíteremtheti szívünket, átalakíthatják lelkünket, boldoggá tehetik életünket, mert általuk boldoggá tehetjük mi is a mások életét.

*) Felolvastatt a marosvásárhelyi Leányszövetségnek első ülésén. A Leányszövetség érdekében szives készséggel szolgál felvilágosítással: Jakab Ilona, Eisenhut Anna, Tóth Iduska, Malakka Anna, Nagy Margit, Nagy Rózi Maros-Vásárhelyen és Virágh Erzszi M.-Madarason,

A templomból kijöve még sokáig az igék hatása alatt állottunk, miközben egyszer csak egész véletlenül arról kezdtünk gondolkodni, hogy ismerőseink közül kik is vettek részt az azon napi Istentiszteleten? Számadásunk ugyan könnyű volt. De ugyanakkor megtettünk egy másik számvetést is, hogy kik azok, akik egy ily nagy és fényes egyházközségben a templomba járnak és az istentisztelet gyakorlása által előttünk példaadóként tündökölnék? A feleletet nem akartuk elsietni, azért fenntartottuk magunknak akkorra, amikor majd legközelebről urvacsora-osztás alkalmával láthatjuk együtt azokat, akik szükségét érzik annak, hogy lelkük a földi világ gyötrődései és gondjai között megnyugvást találjon, s a mi Urunk Jézusunkkal egyesüljön, aki szól a gazdagnak, szegénynek, boldognak szerencsétlennek: „Jöjjetek Én hozzám, mert én megvigasztallak titeket“.

Talán illetlenség vádja érhet, ha bátran kimondom, miszerint akkori tapasztalatunk is elszomorító, éppen leverő volt. Ha az akkor nyert benyomásokból akartuk volna megállapítani a vallásosság és az istentisztelet gyakorlásának mértékét, arra a meggyőződésre jutottunk volna, hogy Isten kélféle vallásosságot és buzgóságot adott az embereknek; egyiket a gazdagok, az ugynevezett előkelőbb társadalmi osztályban élő keresztényen testvéreink számára, — a másikat pedig a szegényebb néposztálynak, mert bizony heteken át alig-alig láttunk az előbbieket sorából, pedig akik megjelentek oly mély és igaz hálára köteleztek minket, mert Ő általuk tanultuk meg, hogy nagy kincse a nőnek a vallásosság, hiszen egész lényük a tisztelet a komoly magasztos női kötelességek mintaképeinek hatását gyakorolta reánk.

Ily tapasztalatokkal eltelve, tünődöttünk az eddig nyert benyomások felett s abban egyeztünk meg, hogy a mi anyaszentegyházunk felserdült leányai, bár családi életünkben, drága jó anyánk mellett s az iskolában tanítóink, tanáraink oktatásaiból sok szépet, felségest megtanultunk, de vallásos életünk fejlesztésére, buzgóságunk élesztése iránt alig nyertünk tanácsadást és buzdítást, s éppen nem volt módunkban megismerni azokat az alkalmakat, amelyek

által a mi keresztyén vallásosságunkat a gyakorlati egyháziasságban, vagy a társadalmi élet azon viszonyai között mutathassuk ki, amelyek ránk leányokra nézve mind-mind előkészítő alkalmak arra, hogy általuk nőiségünknek keresztyén jellemvonásai fejlődhessenek ki.

Hiába való tehát az a panasz, amely folyton sopánkodik amiatt, hogy az emberiségben s korunk gyermekeiben a nehezebb érzelmek és események kivészében vannak; mert mindaddig, míg az igazi vallásosság, amely a szívnek és életnek nagy érdekeit óhajtja kibékíteni nem tér vissza, nem is lesz ez másképpen.

Ezért oly egyháziasságot óhajtunk, amelyben megtaláljuk az életre vezető erőket: a hitet, reménységet és szeretetet. Azt a vallásosságot epedjük mi, amelytől távol van az álkegyeskedés, de benne van a valódi keresztyén kegyesség: Isten félelme és tisztelete, Krisztusunkban vetett hit és követése. Vallásos életet óhajtunk, melyben az imádság lelke lakozzék; amelynek tagjai hűségesen látogassák a nyilvános istentiszteleteket, amely buzgóságot fejt ki az elveszett lelkek megmentésében; amelyben az ifjú keresztyének lelkét ápolják és előbbre viszik, amelyben a szegényeket és megvetetteket szeretik: olyan vallásosságot, amely azt ismeri el feladatának e világban, ami az Ur Jézus Krisztusnak is életfeladata volt: „megkeresni és megtalálni azt, ami elveszett vala“.

A fennebiekben előadott körülmények jutattak el arra a gondolatra, hogy ha a XX-ik század a különböző társadalmi szervezetek kora, a melyben mindenféle életviszony igyekszik feltalálni a maga boldogulásának feltételeit: próbáljuk mi is egy igénytelen szervezetbe tömöríteni azokat a leányokat, akiknek gondolkodásmódja velünk egyez, akik szerény kezdetből kiindulva megpróbálják a maguk körében munkálni, a mélyebb vallásos hitet éleszteni, felkelteni; az alvó lelkeket felébreszteni s így imádság és munka által legalább közvetlen környezetünket olyanná alakítani, amilyennek lennie kell az olyan társaságoknak, melyek a Jézushoz tartozónak mondják magukat. Ezért Leányszövetségünk célja:

a) a keresztyén hitélet ébresztése és erősítése,

b) az egyházas élet ápolása,

c) keresztyén ünnepi öröm és szórakozás nyújtása és végül

d) keresztyén szeretet-munka ápolása.

Szövetségünk tagjai kétfélék:

1. Munkás tagok és

2. Pártoló tagok.

Munkás tag lehet minden református, ág. evangélikus és unitárius, szóval protestáns konfirmált hajadon, aki kötelezi magát a

1., keresztyén életmód folytatására (ide tartozik a vallásosság; a társadalmi életben az egyszerűség és háziasság; a divat kinövéseinek kerülése),

2., Istentiszteletek, urvacsora, ünnepi alkalmak gyakorlása,

3., gyűléseink lehető pontos látogatása,

4., alapszabályaink betartása.

Pártoló tag lehet minden konfirmált nő és férfi. A munkástagoknak a szövetségbe való felvétele az előjáróság által történik, amelynek tagjai: vezető lelkészünkön kívül Szövetségünk irányítására felkérendő 6—8 hölgytag s a szövetség tisztviselőin kívül 4 választmányi tag.

A munkás tagok felvétele iránti javaslatot gyűléseinknek háromszori látogatása kell megelőzze, ezen követelmény alól azonban az előjáróság kivételes esetben felmentést adhat.

E feltétel megállapítását azért láttuk szükségesnek, mert mi csak oly tagokat kívánunk, akik komoly elhatározással s alapos megfontolással óhajtának munkatársaink lenni.

Éppen ezért voltunk figyelemmel a tagdíjak megállapításánál is, mikor ezt havi 10 fillérben állapítottuk meg. Oly csekély összeg, amelyet akármelyik leánytársunk áldozhat, de nem zárkozunk el za elől sem, hogy valakit a tagdíj fizetés alól felmentünk, ha munkásságával megfelelően hozzájárul szövetségünk gyarapításához és fejlesztéséhez.

A keresztyén hitélet ébresztését és erősítését legelső sorban magunk között óhajtjuk: bibliai órák tartása, egyházi ének gyakorlása, vallásos építő összejövetelek tartásával fejleszteni fogjuk hittudatunkat, hogy öntudatos hívők lehessünk.

Ugyanerre fogunk buzdítani másokat is. Megtaláljuk a módját annak is, hogy a szakramentumokkal való élés üdvös voltára serkentsük a keresztyén családokat. Nagy súlyt fogunk arra fektetni, hogy összejöveteleink a keresztyén ünnepi öröm alkalmi legyenek s nemes szórakozást nyujtsanak.

Mindig a családiasságot fogjuk szemünk előtt tartani.

S ha ilyenkor összegyülünk kézi munkával is hasznossa fogjuk tenni az együttlétet. Legszivesebben fogjuk várni azokat a leánytársainkat, akiknek legnagyobb része egész héten terhes munkával foglalatalkodik. Itt együtt fogjuk élvezni nemes szívü barátaink, utmutatóink vezetése mellett az élet szelid örömeit. Vidám ének, kedves elbeszélgetés, vallásos elmélkedés, vagy felolvasás, a női élet szépsége, magasztos hivatása felett való elmefuttatás, háztartási, egyháztörténelmi, nemzeti életünkben egy-egy jelentősebb kép, esemény ecsetelése, bizonyosan áldottabb hatásu lesz, mint a könnyelmű üres szórakozások. A keresztyén szeretet munkásság ápolása érdekében szintén igyekezni fogunk tőlünk telhetőleg sokat tenni. Nekünk nem lesz módunkban a mai kor divatos jótékonykodását üzni, sőt ettől távol fogjuk magunkat tartani. E helyett inkább szem előtt tartjuk azt a tanítást és életelvet, melyet vezető lelkészünk, Tóthfalusi József lelkipásztorunk nekünk többször adott, mikor az ő utmutatása szerint Leányszövetségünk szervezése felett töprengtünk: hogy a könyörület és felebaráti szeretet ápolása lesz a mi keresztyén munkánk! Az ő életcélja is ez, mi is az ő nyomában lépünk! Hiszen nem egy könny gördül alá, melyet közülünk a leggyengébb is felszáríthat s nem egy ifjú lélek sóvárgó vágya semmisül most meg, amelyet betölteni módunkban fog állni.

Igyekszünk úgy élni, hogy a mi életünk az Úrnak tetsző élet legyen, hogy egy könnycsepp sem vádoljon minket. Hól a gyűlölködés sebet üt, teszünk oda balzsamot, hol a szenvedély sziveket szaggat szét, mi szeretettel fűzzük ismét össze azokat.

Boldog foglalkozás lesz ez, amely menyeyi Atyánkhöz teszen méltóvá!

Tisztelt Közönség, kedves Leánytársaink!

Mi Istenben vetett hittel s az áldás bizonyos reményében indulunk utra s fogunk munkába.

Segítsenek mindnyájan, hogy céljaink válhassanak valóra!

Jakab Ilona.

Kálvin János élete

Tóthfalusi József előfizetési kérése

Kálvin születése 400-ik évforduló ünnepének idején a genévei lelkészek társasága kiadta nagy reformátorunk életleírását.

E mű, az emlékezetes 1909 évi jubiláris esztendőnek egyik legbecsessebb emléke, nemcsak azért, mert a Kálvin ünneplésének egész világra szóló jelentőségéhez külső kiállításban is méltó, hanem azért, mert általa Denkinger H. lelkész tolmácsa ezen óriás jellemnek s kifejezője annak a mélyseges tiszteletnek, amnlyel Kálvin János, Istennek e kiválasztott embere és a Krisztus evangéliumának e hatalmas hirdetője iránt tartozunk.

E munka magyar átdolgozását ajánlom fel most református hittestvéreimnek s mindazoknak, akik a Kálvin élete iránt érdeklődéssel viseltetnek. Hozzá — az erre vonatkozó jog megszerzésével — felhasználom H. van Muyden 12 Kálvin-rajzát, amelyek e középkori jeles holland képiró remekei. Ezzel olyan *Kálvin-diszmvét* nyer magyar református közönségünk, amely főekesége lesz bármely könyvtárnak vagy szalonnak.

Az egész mű terjedelme körülbelöl 4 $\frac{1}{2}$ —5 iv lesz, finom, famentes kettős könyvpapiron, a szó szoros értelmében vett műnyomdai kiállítással.

Munkálatomat a karácsoni könyvpiacra szántam s bizonyára kedves ünnepi emlék leend.

Előfizetési ár 2 korona 60 fill. Azok, akik utánvétellel kívánják a küldést, a posta-költséget reáfizetik. Megrendelések, levélbeli megkeresések alólírotthoz küldendők. — Gyűjtőnek 10 példány után egy tiszteletpéldányt adok.

Kérve-kérem magyar református anyaszentegyházunk tagjait, hogy előfizetési kéresemet fogadják azzal a szivességgel, amely igazán óhajtom, hogy igyekezetem bár egy homokszem legyen annak a fundamentumnak kiépítéséhez, amelyen Kálvin János szellemének megörökítését kívánjuk.

ISTEN IGÉJE

A keresztyén munkára való erő

Nem erővel sem hatalommal,
hanem az én lelkemmel! Azt
mondja a Seregeknek Ura.

Zak. 4. 6.

Zakariás a hazatért száműzöttek egyike még ifjú volt, mikor Isten szava eljutott hozzá. Másokkal együtt munkálkodott a templom felépítésén. A munka fárasztó volt, lassan ment előre, a népnek felbuzdításra volt szüksége. Isten azért választotta Zakariást, hogy üzenetét hozza a népnek. Az üzenetnek ez volt a tartalma: A nehézségek nagy hegye lapálylyá lesz Zorobabel előtt, ha ő és az ő segítői csak az Úrnak lelkében s nem emberi erőben, emberi hatalomban bíznak, vagy más szavakkal: ne bizzanak a hadsereg erejében, karhatalomban, saját képességünkben, ravaszságban, semmiféle olyan dologban, miáltal az ember várni szokta a győzelmet. Mostani munkájuk Istennek munkája volt, amelyet csak Isten lelkével lehetett elvégezni. Ez volt az üzenetnek summája és ez inkább egy, Izraelnek mult történetében már megvalósult ténynek ismétlése volt, mint jövőmondás. De szüksége volt a kifáradt és elcsüggedt népnek, hogy ez a tény újra és újra ismételve legyen előtte. S ha azoknak a régi templomépitőknek szükségük volt az üzenetre, nekünk is, kik az új lelki temp-

lomnak építői vagyunk, szükségünk van, hogy megragadjuk e ténynek igazságát — Isten Lelke a nagy erősség a keresztyén munkában.

I. Munkánkban szükségünk van Isten lelkére. Sokszor úgy teszünk, mintha nem így volna. Mi magunk bizunk s látjuk, hogy mások is bíznak erőben és hatalomban. Ezek az Izraeliták úgy gondolták, hogy minden erő és hatalom az ellenségnél volt. Elfelejtették saját történetüknek tanítását, hogy Isten nincs mindig a nagy hadseregnél: Ezekias király idejében az asszíriai király jött Izrael ellen nagy hadsereggel; de Ezekias bizott Istenében, eléje tárta a dolgot és „Elbocsátá az Úr az ő angyalát, aki megölt minden erős vitézt, előljárót és vezért az asszíriai király táborában.“ (II. Kron. 32. 21.) Hol volt az erő, hol a hatalom? Úgy volt Gedeonnak, Báráknak, Sámsonnak, Jeftének, Dávidnak, Sámuelnek és a prófétáknak esetében. Ezek mind bíztak az Úrban, Az Istennek élő lelkében való élő hitet megtartották s ezáltal győztek. Mint Salamon mondta: „Nem a gyorsaké a futás és nem az erősöké a viadal.“ (Préd. 9. 13.)

Van más példa is. Csak háromszáz spárabeli ember volt Thermopilaenél, de e háromszáz a keleti királynak le nem győzött millióit sakkban tartotta. Angliában Cromwell katonáit „vasoldalúak“-nak nevezték, de ezek imádkozó vasoldalúak voltak, a hitnek emberei, kik a puskaport is szárazon tartották, Istenben is bíztak, a háboruban sohasem verték le ezeket. „Nem szabadul meg a király nagy sereggel, a hős sem menekül meg erejével“, (Zsolt. 33. 16.) hanem csak ha bízik az Úrban, aki szemmel tartja az öt félöket. Nála van az erő, mégis keresztyén munkában sokszor elfeledjük ezt. Nem az orgona az, amely a zenét előállítja, sem az orgonista, hanem a zeneszerzőnek lelke, mely bizonyos eszközökön átmenvén, ami lelkünkhöz szól és rokonérzésű hurokat szólaltat meg szivünkben. Keresztyén munkánkban szükségünk van valamire, ami érintse lelkünket, ezt egyedül Isten Lelke teheti.

Vegyük ezt magunkra. Hallottunk talán egy szép templomról, amelynek lelkész tudós, ékesenszóló; az ülőhelyek kényel-

mesek; a zene gyönyörű, mégis nem találunk ott egy bünbánó lelket sem; ott nem éneklí senki amaz új éneket, mely hangzik azokból a szivekből, melyeket Isten kegyelme tisztává tett. Miért? Mert ott biznak erőben, hatalomban, külső pompában, emberi tehetségben. De hallottunk egy csunya kápolnáról, hol egyszerű emberek az egyszerű evangéliumot hirdetik s ennek hatása alatt lelkeket nyernek meg Krisztusnak, úgy hogy e helyből egy Shechinak, a kegyelemnek széke lesz, egy hely, ahol az Úrnak dicsősége nyilvánvaló. Miért? Mert a Lélek van ott. Tanuljuk meg a leckét. Isten adott nekünk szép új házat, érte munkálkodtunk mi is, s bár ez megvan, még csak a kezdeten állunk s mindez nem ér semmit, ha lelkeket nem nyerünk Krisztusnak, ha Istennek kegyelme nem trónol itt, ha Isten Lelkét nem vesszük szívünkbe, életünkbe, munkánkba. Nem a mi művészetünk, képességünk, törekvésünk által végzi Isten munkáját, hanem az ő mi általunk befogadott Lelke által. Őt nem nélkülözhetjük. Kell, hogy ő lakozzék mi bennünk, kell, hogy egység legyen köztünk, mert hol az egység — ott az erő; kell, hogy egy lélek, egy szív, egy szándék uralkodjék mibennünk. Ha kevesen is vagyunk emberi számítás szerint, ha ő benne bizunk, akkor többen vannak, akik velünk tartanak, mint akik az ellenségénél vannak. Gedeonnak csak háromszáz embere volt, de ezekkel legyőzte a Midiánitákat. „Isten mindig a világ nemtelenjeit és megvetetteit, a semmiket választja ki, hogy a valamiket megsemmisítse.“ (I. Kor. I. 28.)

II. Ha valaki kérdezi: nincs-e helye és értéke az erőnek és hatalomnak? Nem tényező-e az anyagi a mi munkánkban? Semmit sem érnek-e az eszközök, a tudás, a rang, a szervezés? Ezeknek van helye és értéke a munkában, Csak mikor az emberek azt gondolják, hogy az erő és hatalom teljesen nélkülözhetetlen, míg a Lelket nélkülözhetjük, akkor tévednek. A lelki, a keresztyén munkában való sikernek feltételei hasonlítanak más munkában való sikernek feltételeihez. Lehet, hogy a győzelem nem jön, a mi fegyverünk s a mi kezivünk által, de nem jön ezek nélkül sem. Gedeonnak ez volt a csatakiáltása:

„Fegyverre! az Úrért és Gedeonért.“ (Bir. k. 7. 20.) Tehát ha bizott is az Urbaz, fegyver volt az ő kezében. Amit tennünk kell, azt tegyük teljes erőnkkel, mert eljött az éjjel, amidőn senki sem munkálkodhatik. Az ágyú és ágyúgolyó sem egyedül, sem összesen nem rombolják le a várat, szükséges, hogy bizonyos érintkezésben legyenek egymással és tűz is legyen, mielőtt hatásukat látjuk. Szavaink lehetnek mint ágyúgolyó, mi magunk mint az ágyú, buzgóságunk, lelkesedésünk mint a puska, de szükséges, hogy Isten lelke a tüzet adja. Tűz és puska együtt csak lángot adnak, az ágyúval együtt csak lármát hallunk, de a golyóval látjuk a kívánt eredményt, Van olyanok a keresztyén munkában, kik ezt elfelejtik. Mondják, hogy nincs szükségük semmiféle eszközre, mintha a gőz mozgathatná a vonatot mozdony nélkül. Ilyenek nem tartanak Krisztussal, pedig Jézus használt eszközöket, a legjobbakat, amelyeket kaphatott. Pl. sarat használt a vak ember meggyógyítására. Az éhező sokaságot a már meglevő kenyérrel táplálta. Kiválasztotta Pált, s ő talán a legműveltebb ember, kit a világ eddig látott és őt küldte az Úr a világ legműveltebb s legerősebb nemzeteihez. Pál is mindent megtett, amit tehetett, hogy embereket nyerjen Jézusnak. Van olyanok, akik mondják, minden Isten kezében van, nem kell magunkat fárasztani, Isten majd elvégzi, ami neki tetszik, de nem azért helyezett minket ide, hogy mi saját tetszésünk szerint cselekedjünk, vagy hogy azt gondoljuk, hogy az, ami nekünk tetszik, az ő tetszését is kielégíti. „Sem erővel, sem hatalommal.“ De Isten még sem parancsolta meg ezeknek a templomépitőknek, hogy maradjanak házukban, mert szüksége volt Istennek az ő törekvésükre. Textusunk szavai nem kizárólagosak, hanem befoglalók. 1800 évvel ezelőtt már megoldotta ezt a kérdést, mikor azt írta: „Mimódon hisznek abban, aki felől nem hallottak, mimódon hallanak pedig predikáló nélkül, mimódon prédikálnak pedig, ha el nem küldetnek?“ (Róm. 10., 14., 15.) Ez annyit jelent, hogy mimódon halad előre Krisztus országa munkánk, törekvésünk nélkül, anélkül, hogy használjuk azokat az eszközöket, melyek

által az erő átruházatik? Felelősség fekszik rajtunk. A templomot kell építenünk, megragadva a fegyvert az egyik kezünkben, a vakoló kanalat a másikban. Isten minden erőt, minden hatalmat, minden képességet, minden eszközt használni fog saját dicsőségére, ahol az ő lelke találtatik.

III. Erő, hatalom van, de szükséges a Lélek is. A mindennapi tapasztalat meggyőzhet minket az első felől, de hogyan szerezzük meg a magunk számára a másikat? A Léleknek befogadása bizonyos feltételekkel jár, s ha ezeket nem teljesítjük, minden munkánk, törekvésünk hiábavaló.

Az első feltétel talán a tisztaság. Tisztaság, a legmagasabb értelemben, amely minden isteni parancsolatot tekintetbe vesz. Ahol ez hiányzik, ott mi bennünk a Lélek nem lakhatik, s mi sem lehetünk az ő birtokában. Az istentelen emberek munkája úgy tűnik fel előttünk sokszor, mintha fejlődne, virulna, sikerülne. De ez csak lát-szólagos. Isten megtanít minket arra, hogy tán ez ne okozzon nekünk aggodalmat. A lát-szólagos siker nekünk egy intés, hogy tisztés szenten tartjuk magunkat. Szükséges, hogy az Isten szolgálatára szánt edény tisztává legyen téve. Egy bűn elég, hogy a Lélek ne jöhessen szívének. A bűnök lehetnek kicsinyek, de a bűn nem kicsinység. Kicsi harag, kicsi rosszindulat, kicsi vakbuzgóság, kicsi bizonytalanság, kicsi engedtlenség, kicsi lustaság, kicsi elkeseredettség, kicsi elégedetlenség, kicsi büszkeség, kicsi önzés elég, hogy szívének ne dobogjon Isten Lelkétől vett étellel. Tartsunk távol magunktól ilyen bűnöket. Tisztítsuk meg szívének minden nap, hogy a Lélek maradjon bennünk, s hogy ő legyen amaz erőnk, mely minket önmegtagadó szolgálatra indít.

A másik feltétel az, hogy a mi szolgálatunk a Krisztusnak való odaadásból induljon ki. Szükséges, hogy ez legyen minden munkánk kezdete, közepe és vége. Vannak olyanok, kik résztvesznek keresztyén munkában, kiket pedig valóban a munka nem érdekel. A munkát úgy tekintik, mint foglalkozást, s nem mint hivatást. Sokaknak a munka inkább üzleti dolog, mint a szívnek szeretetéből folyó szolgálat. Sokaknak a munka csak teher, nem gon-

dolják, hogy Jézus mondja: „Tedd ezt vagy azt számomra!” Mások meg úgy tekintik a munkát, mint valamely mulatságot, melyben energiájának szabad folyást engedhetnek. Mások munkálkodnak, mert azt hiszik, hogy ez boldoggá teszi őket vagy legalább is megnyugtatta lelkiismeretüket. Vannak olyanok, akik azért munkálkodnak, hogy másoknak tetszenek, vagy hogy az emberek tapsát hallják. De ha bennünk, vagy közöttünk ilyen érzések, indulatok vannak, nein fogadhatjuk be a Szent Lelket. Szükségünk van a felmagasztalt Krisztus látomására; ha az ő iránta való tiszta és őszinte odaadásának lelke van bennünk; ha megsza-badultunk világi indulatoktól; ha Isten iránti igaz buzgóság van bennünk, akkor várhatjuk, hogy a Lélek bennünk maradjon.

Egy harmadik feltétel: a maradandó közösség Istennel. Ez több annál, minthogy bizonyos időkben imádkozzunk. Ez mindenkor találkozás és érintkezés Istennel, hogy az ő jelenlétét minden pillanatban, minden lépésben érezzük. Isten feltételez mindnyájunktól nemcsak lelki tiszteletet, hanem lelki magaviseletet és lelki jellemet is. Ez a lelki közösségnek az eredménye. Egy táviróeszköz bár mindenben tökéletes; ha nincs érintkezésben a villamos teleppel, üzenetet nem ad át. Így van ez mi nálunk is. Szükséges, hogy szívének mindig érintkezésben maradjon az isteni erővel s akkor embertársainkkal való minden érintkezésünkben, minden törekvésünkben, minden munkánkban példái leszünk a morális erőnek, Krisztus és az ő Lelke erejének.

A nagy hegy lapálya lett Zorobabe! előtt, a templom felépült. Előttünk egy nagyobb hegy áll. A mi feladatunk az, hogy a világot megnyerjük Krisztusnak, ezért szükségünk van mindenki munkájára. Nem csüggedünk el. Számunkra van egy erő, mely által győzhetünk, ha abban bizunk s ha magunkat úgy tartjuk, hogy az erő továbbithassék. Ez az erő szolgálatunkra áll, ha mi felébresztjük. A váltó kezünk alatt van, Krisztus lelkének erejét s a világnak szükségeit összekapcsolhatjuk. Tisztaság és szentség lehetséges, valamint Istennel való közösség is; lehetséges Krisztusnak való odaadás; Jézusnak ígérete megmarad, hogy meg fogja adni a Lelket mindenkinek, aki

keresi őt. Textusunk szavai: „Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel” — bátorításunkra szolgál. Ha elfogadjuk, előre mehetünk, a siker biztosítva számunkra; előre mehetünk a századoknak legnagyobb, legmagasztosabb, legnemesebb legörömteljesebb munkájára — Krisztusnak és felebarátainknak szolgálatára. Úgy legyen!

KEGYESSÉG UTJA

Feledni és megbocsátani.

III. Frigyes Vilmos porosz király nagy barátja volt a virágoknak. Leánya, az akkori orosz cárné egy pompás, de nagyon ritka virágot küldött neki meglepetésül, amelyet a király, udvari főkertészének gondjaira bízva, meghagyta, hogy a Páva-szigeten helyezze el. Pompás, szép virág volt s a királynak igazi gyönyörűsége, melyet leánya iránt való gyengédségből „az én kedves Saroltám” néven nevezett el. Nagy hire volt a virágnak s hogy a közönség érdeklődése is kielégítették, kivételes engedélyt adott a király arra, hogy a nép előtt az említett sziget megnyitassék, ahol tudniillik az uralkodó leggyönyörűbb virágos kertjei voltak.

Talán a harmadik napon rettenetes meglepetés érte a kertészt. Ugyanis mikor a sziget záró-órája elérkezvén, felügyeletét teljesítendő, megakart szemlélni a reá bízott virágot, annak hült helyét találta, illetőleg csak a kopasz szárát, mert a gyönyörű nyilást valami lelketlen kéz leszakítá. Gyorsan a kitóduló közönség után sietett s egyszer csak mit lát? A virág ott büszkélkedik egy fiatal gyerkőc gomblyukában. Borzasztó düh fogta el a kertészt e látványra s alig tudta mérsékelni magát és folytonos éles szemrehányás közben vitte be a sziget rendőrségi irodájába, ahol kihallgatták s szokás szerint feljegyezték nevét, állását és lakását.

Alighogy ez megtörtént, egy udvari lakály érkezett azzal a jelentéssel, hogy a király jön, hogy meglássa kedves virágját. Nyomban érkezett is s meglátva a főkertészt, a megtörténteokről mit sem sejtve, — barátságos arccal kérdezősködött „az ő kedves Saroltája” felől. A főkertésznek nem volt mit tennie: könnyek között panaszkolt el a

kellemetlen esetet. A királyt is bántotta a dolog, de mégis higgadtabb maradt. bár egész lényén meglátszott, hogy bizony neki is rosszul esik a kedves virág pusztulása. A főkertész mentegetőzni kezdett: „Ha Őfelsége nem engedte volna meg, hogy a közönség a szigetre bejöhessen, nem történt volna ez a baj!” „Mit tehet arról a nagyközönség, hogy közte egy neveletlen, durva ember is van?” felelt a jóságos fejedelem. És amikor a főkertész az illető nevét is megakart mondani, hirtelen szavába vágott a király: „Nem, nem! Nem akarom tudni nevét. Nekem kötelességem *feledni és megbocsátani.*”

Keresztyén embertársaim! E szavaknak mély értelmű jelentőségük van. Tudd meg, hogy mindnyájunknak keresztyéni kötelességünk — feledni és megbocsátani. T. J.

Előfizetési felhívás

Csekme Ferenc: „Képek a parókhia-ról” című, a marosvásárhelyi Kalvineum műnyomdában 1911 január havában, mintegy 10 ívnyi terjedelemben megjelenendő könyvére. Előfizetési ára 2 korona 20 fillér (ez utóbbi a könyv portójára majd a könyv megjelenése után lesz csak fizetendő). Bolti ára 3 korona lesz.

Szives megrendelések *Csekme Ferenc* református esperes-lelkész *Gernyeszeg* (Marostordamegye) címre küldendők.

A Csekme könyvét Szabolcska Mihály a következő elismerő sorokkal fogadta:

„Kedves Ferim!

Itt küldöm vissza a Baksay bátyánk hozzád írott kedves, elismerő sorait. Igazad van, mikor azt írod róluk, hogy ezek neked a világ minden Lipót-rendjénél és király-gyűrűjénél többet érnek.

Hogy pedig Baksay Sándor volt az egyik legelső megrendelő: az első sorban azt is jelenti, hogy ennek a mi élő klasszikusunknak jó szelleme és kitünő látása van. Pár hasábnyi mutatóanyagból kiérezte beüled ez igazi író-embert!

Ha praktikus és a helyzetet jól kiaknázó ember volnék: most bezzeg eldicsekedhetném vele, hogy ennek a könyvnek a megírására és kiadására én már 18 esztendővel ezelőtt sarkaltalak. Mikor az első ilyen tárcádat elolvastam.

Mostohák, sőt szörnyűek ugyan mostanában a mi irodalmi viszonyaink s a

közönségünk — fájdalom — legnagyobb részében úgy van a könyvekkel, mint sok eső után a gyakorlatlan gombaszedő: de rádnézve én mégis a legjobbat reményelem. Az a közönség t. i., amelyre te első sorban gondoltál a könyved kibocsátásakor, a *protestáns papság* innen-onnan 400 eszten-deje áll legközelebb minden mi irodalmi dolgainkhoz. *A magyar irodalomnak mindig dajkálója, sokszor szinte egyedüli istápolója volt!*

Ezt a közönséget (én bizom benne halálig!) ma sem tévesztik meg semmiféle u. n. „modern“ irodalmi áramlatok. Ez tudni, *érezni* fogja mindig, mi a boldog gomba, mi nem. S ez a te könyvedet — meglásd — kedvezően fogja fogadni. Rövidebben szólva: *megveszi.*

S egyelőre ez a fő!

Szeretettel ölel és megérdemelt sikert kíván

régi barátod

Szabolcska Mihály.“

KÁLVIN-SZÖVETSÉG

Az Országos Kálvin-szövetség

nagy örömmel vette az erdélyi szervezkedésről szóló híreket, a mroshévízi nagyhatású alakulást, ugyszintén a küllői és orbai egyházmegyében való mozgolódást. Kolozsvárt Nagy Károly egyh. ker. főjegyző, Ravasz László theol. tanár, az Erd. Kálvin-szövetség lelkei és Barabás Samu lelkész állott a szövetség megtestesítésének élére s még ez évben nagy összejövetelt fog a Szövetség Kolozsvárt tartani. P. Horváth Zoltán dr. titkár a nyáron Kolozsvárt és Marosvásárhelyt tárgyalt az intéző körökkel a szervezés további folytatása és módozatai felett. Amíg Erdélyben folyton halad előre a Szövetség eszméje, addig a szorosán vett Magyarországon sem pihennek. Legközelebb Hódmezővásárhelyen tart a Szövetség előadásokat, hogy az öt templommal rendelkező mintegy 60000 reformátust számláló nagy alföldi egyház hivei előtt is ismertesse a Szövetség alapeszméit és törekvéseit. Miskolc és Kassa a tiszáninneri, Pápa a dunántuli egyházkerületben jönnek aztán sorra, ahol sok hive van a Szövetségnek.

A Szövetség segítette elő Fulliquet

György urnak, a genfi egyetem theol. dékánjának Magyarországi tanulmány-utját; dr. Kovács Z. István, a Szövetség egyik titkára, most már szatmári lelkész kísérvén őt 3 heti útjában. A szövetség kérelmére a nagymélt. kereskedelmi miniszter ur Fulliquet urnak szabadjegyet bocsátott rendelkezésre.

A „Ref. lelkészegyesület“ közgyűlését meglehangu átiratban üdvözölte a Szövetség, látván azt a hasznos, az egész egyházra üdvös szociális munkásságot, amit a Lelkészegyesület utóbbi időben kifejt. A munkára s építésre irányuló előadásokat és határozatokat nemcsak élénk figyelemmel kísérte a Szövetség, de őszinte örömét fejezi ki a lelkészgyűlés minden tekintetben magas színvonalon álló tárgyalásai s öntudatos, komoly elhatározásai felett.

Az őszi egyházmegyei és kerületi gyűlések erősen hátráltatták a szövetség munkáját, de most már hozzáfognak Budapesten és más nagy egyházközségekben a felolvasó estélyeken, melynek tárgya a „Kálvinizmus“ lesz különféle szempontokból, így pl. hatása a családi, egyházi, társadalmi, állami életre, jelentősége a gazdasági és szociális fejlődésre, a mértékletességre, takarékosagra, erkölcsre stb. Ezen előadás ciklusra a legjobb erők, egyházi és világi férfiak vállalkoztak.

E helyen felhívjuk a figyelmet a *Budapesti Ref. Tanonc-Otthonra*, ahol 14 évet betöltött fiúk elhelyezést nyerhetnek. Ez Otthonban ellátást és lakást kapnak a tanoncfiúk és elhelyezik őket munkára mestereknél, akiknek hozzájárulásán felül a szülőknek heti 2 kor. 50 fillérrel kell hozzájárulni. Vannak díjmentes helyek is. (Felvilágosítást ad a ref. lelkészi hivatal Budapesten IX. Kálvintér 7.)

MI UJSÁG?

Olvassuk rendszeresen a bibliát!
(Utmutató a Biblia olvasásához.)

Háló és tör.

1910. október 24 Hétfő A fecsegő szájuval ne barátkozzál. Péld. 20; 19. — 25

Kedd Az istentelenek tört vetettek. Zsolt. 119; 110. — 26 Szerda A kivetett hálól. Jer. sir. 1; 12—13. — 27 Csütörtök. A hálóban megfogva. Hab. 1; 13—15. — 28 Péntek. Mindnyájan eltévedtünk. Ézs. 53; 6. — 29 Szombat. Kiszabadít meg a törből. Zsolt. 25; 15. — 30 Vasárnap. A hizelgő hálót vet. Péld. 29; 5.

Jézus szavai mindenkinek szólnak.

31 Hétfő. Valaki hiszen Ő benne . . . János 3; 16. Rom. 10; 11. — November 1 Kedd. Aki megalázza magát . . . Máté. 18; 4—5. — 2 Szerda. Valaki nem hordozza az ő kereszjtét . . . Luk. 14; 27. — 3 Csütörtök. Valaki vallást tesz én rólam . . . Máté 10; 32—33. — 4 Péntek. Aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát . . . Máté 12; 50. — 5 Szombat. Valaki Istentől született . . . I. Ján. 5; 18. — 6 Vasárnap. Jézus mindenkit hív kivétel nélkül. Jel. 22; 17. *(Fogadástételi óra.)*

Mi a bizonyosságod a Bibliáról? Indiában szokás, hogy a benszülött keresztyén munkások kötelezik magukat, a bibliát naponként legalább egy óra hosszat tanulmányozni. Nem régen ilyen munkások konferenciát tartottak s itt személyes tanubizonyosságot tettek arról, hogy a biblia mijük nekik. Itt közlünk néhány feleletet: „A bibliában Krisztus hangját hallom“; „lelkemnek napvilágossága“; „kielégíti lelkemet“; „eledelem“; „Istennek lakóhelye“; „nagy tanítómesterem“; „nekem a mennybe vezető út“; „személyes barátom“; „mennyei kincsek áruhelye“; „a hajó, mely hazavisz“; „lelki legelőm“; „megmutatja nekem lelkem képét“; „kardom a Sátán és bűn elleni harcban“. Mid teneked a Biblia? Állj meg egy percre és gondolkozz!

Érdemes példa. Egy úr, ki „keresztyén“-nek nevezte magát, egy-két hónappal ezelőtt a newyorki Evening Journal (esti ujság) szerkesztőjéhez levelet küldött azzal a kérelemmel, hogy ujságában nyomassa ki a „Hegyi beszédet“. Az úr 250 koronát küldött mellékelve a költségekért és hangsúlyozta, hogy a beszéd olvasása által egy lélek áldást találhat. A szerkesztő a szerkesztői oldalon kinyomatta az egész Hegyi beszédet és a levelet, mely a pénzt kísérte. És még hozzátette, hogy ezért pénzt nem fogadhat el, de

a 250 koronáért bibliákat vásárolt és a szegények között kiosztotta. A skót nemzeti bibliatársulat nagy költséggel kiadja Magyarország szegényei számára az Új Testamentom képes kiadását és ezideig magyaroktól még csak 2 K-t kapott a kiadások fedezésére!

HETI SZEMLE

Közös miniszteri értekezlet. Bécsből jövő értesítés szerint gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök s gróf Aerenthal Alajos külügyminiszter között megbeszélés folyt, amelyen egy korábbi megállapodásnak megfelelően elhatározták, hogy a legközelebbi miniszteri értekezleten október 24-én tartják meg. Az értekezleten az 1911 évi közös költségvetés kérdései és az azokkal kapcsolatos függő kérdések végleges eldöntésre kerülnek.

Portugál forradalom. Legújabb hírek szerint valószínű, hogy Mánuel király, legalább egyelőre Angliában fog letelepedni. Az angol király yachtja már utban Gibraltár felé, hogy fedezetére vegye Mánuel királyt és Amália anyakirálynét. Rövidesen tehát az egész királyi család otthagyja Gibraltárt. Mária Pia királyné és Alfonzó oportói herceg az olasz király vendégszereteté veszik igénybe. Lissabonból érkező hivatalos táviratok igen kedvezően tüntetik föl a helyzetet. Ezzel szemben azonban a kerülő uton érkező hírek igen szomorú képet nyújtanak a lissaboni közrendről. A kormány nem tudgátat vetni a csócselék garázdálkodásának, mely kénye-kedve szerint fosztogatja nemcsak a kolostorokat, hanem az elmenekült királypártiak házeit is. Ugylátszik, hogy a katonaság, mely eddig sem volt híres fegyelméről, karöltve garázdálkodik az utca népével. A kormány természetesen tagadja az anarchiát, mert fél a hatalmak közbelépésétől, ami pedig ilyen körülmények között valószínűleg nem lesz elkerülhető.

Akit az imádság segít haza.

Fordította: Szöcs Farkas. 5

Kiosont hát lábujjhegyen a szobából, hadd lássa, hallja, mit akar az az ismeretlen ember, s hogy segítsen az ápolónőnek, kinek kiáltása ugyanabban a pillanatban hallatszott a házajtóból: Eliz kisasszony! Eliz kisasszony!

Amint odaért a fiatal lányka, mély megilletődéssel kérdezte az ismeretlen férfi:

— Te vagy Karai Eliz?

— Én Uram, Istenem! micsoda ez, mi-féle idegen ember ez, mitévők legyünk vele éjszakának idején? sikoltzott az ápolónő.

— Eliz eleinte maga is nagyon megdöbbsent; de amint kezében az égő gyertya világot vetett az ismeretlennek vélt ember arcára, rögtön ráösmert; hanem aztán csak egy hajszálon múlt, hogy ájulásba nem esett.

— Igen, igen, ő az, te vagy az én szeretett kedves testvérem!

— Károly! Károly! drága jó testvérem! — kiáltott Eliz, keblére omolva.

Sokáig ölelkeztek gyöngédeden a testvérek, míg aztán Károly kibontakozott, s hangos fájdalommal ejtette ki anyja nevét: Anyám, óh édes jó anyám!

Szavai elhatottak halállal vivódó anyja fülébe is. Egyszeribe fölébredt s tudakozódott Eliztól:

— Mondsz csak gyermekem, mit halottam csak alig elébb?

A leány alighogy még lábán állhatott, de mégis rögtön anyja ágyához sietett, megragadta már-már kihűlni kezdő kezeit.

— Mi ütötte meg fületem, Elizem? susogta anyja szeliden. Rémlik, mintha valami kiáltást hallottam volna, azt hittem, ő jött meg, vagy csak álmodtam, gondolod leányom?

— Anyám, édes anyám! ki jött meg, kire gondolsz? — faggatózott Eliz, s arcát haldokló anyja arcájához hajtotta.

— Mintha Károlyom hangját hallottam volna; de ugye csak álmodtam, nemde leányom?

— Kedves anyám! Elbírod-e viselni örömet, ha megláthatod?

— Oh! leányom, hisz szivem egyedüli vágyódása őt megláthatni, ezért imádkoztam annyiszor, s még most is szentül hiszem, hogy viszontlátom, mielőtt lehunynám szememet.

E pillanatban nyílt ki az ajtó s Károly lépett be rajta.

— Anyám! tekints fel, ráismersz-e, kérdé Eliz?

— Ki-kicsoda ő? kérdezte a beteg félig eszméletlenül?

— Anyám! kedves jó anyám! meg tudsz-e, meg akarsz-e bocsátani szegény, elveszett fiadnak? — szólt halkán Károly és letérdelt ágya elé s csókkal borította hidegedő arcát!

— Károly! drága fiam! te vagy, te vagy valóban? — s a haldokló anya gyöngédeden kulcsolta aszott karjait fia nyaka köré.

— Ismét itthon vagy hát drága gyermekem, mondtam én, hogy vissza kell mekedned jönnöd. Magasztalhatlak hát én Uram Istenem, meghallgattad könyörgésemet. De, hogy nyugodtan halhassak meg, mondd csak kis fiam, megszántad-e bűnödöt?

— Édes jó anyám — szólt Károly s hangja a zokogástól szinte elfulladt — bibliám s jó anyám imái megőriztek. Anyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened, nem vagyok immáron méltó, hogy fiadnak neveztessem... megbocsáthatsz-e nekem?

— Elég, elég — szakította félbe anyja s arca égi örömben kigyulva tündöklött — én megbocsátottam, áldjon meg a jó Isten fiam! En most megtérek Ildvezítő, Uram Istenemhez. Ti pedig gyermekeim, mondjátok el a széles világon minden édesanyának, hogy imádkozva imádkozzanak gyermekeikért... hiszen: „Mindörökké megmarad az ő irgalmassága“.

Még egy szírotás fia-lánya kezén s aztán elkezdte halkán, elhalón: „Halleluja, mindörökké megmarad az ő irgalmassága“. Utolsó szava is ez volt, ezzel tért Üdvözítőjéhez, kinek trónja előtt dicséri, magasztalja örökké irgalmát.

(Vége.)

Felkérjük olvasóinkat, hogy ajánlják és terjesszék a Vasárnapot.

